

När euron anlände till Åland

07.06.2019

Töm madrasserna, nu ska varje slant fram!

2002

Adjö marken, hej euron! Det var en operation så monumental att den saknar motstycke i europeisk bankhistoria. Samtidigt som mycket skedde inför öppen ridå förekom det också hysch-hysch i kulisserna. När euron togs i bruk den 1 januari 2002 hade förberedelserna pågått i över tio år. Och under de två sista åren satsade Europeiska Centralbanken stort på att utbilda bankpersonal.

- Vi utbildades på Finland Bank i Helsingfors och måste ta oss igenom en massa säkerhetskontroller innan vi ens fick se en eurosedel, säger Gunilla Roberts.

Hon var dessutom en av fyra personer på banken som kände till den exakta tidtabellen för de pansarbilar som skulle komma till Åland med alla nya mynt och sedlar.

Att bankpersonalen hade god kännedom om sedlarna var avgörande för att minska risken för att förfalskningar kom i omlopp. Ålandsbankens team drillades i rutinen känn-titta-luta.

- Sedelpapperet skulle kännas strävt och fast och relieftrycket skulle vara där. När sedeln hölls mot ljuset skulle vi se vattenmärkets detaljer och genom att luta sedeln skulle olika hologram och färgskiftningar synas, säger Gunilla Roberts.

På banken var ändå eurons första månader de mest utmanande. Ålänningarna skulle då komma till banken

med sina mark och gå hem med euro. Men ingen hade kunnat ana vilka enorma summor som skulle välla in. Det handlade om större mängder pengar än vad som kunde rymmas i alla spargrisar på jorden.

- En massa madrasspengar plockades fram över hela Finland. Det påstods att man under hösten 2001 köpte rekordmycket bilar och smycken kontant. Då grävdes alla svarta pengar upp, skrattar Gunilla Roberts.

Saken blev inte lättare av att bankpersonalen var skyldig att be kunderna redovisa pengarnas ursprung.

- Vi fick höra en massa svävande förklaringar. En kund kom in med sedelbuntar inpackade i aluminiumfolie. Men hallå, var har du förvarat de här pengarna..., minns Gunilla Roberts.

Pengarnas ursprung var för många kunder ett så pass känsligt ämne att några valde att argt marschera ut från banken i stället för att berätta något.

Sanningen om Ålandsbanken

100 berättelser genom 100 år

Joakim Enegren

Med bidrag av Annika Lundqvist, Leo Löthman och Teo Tuominen.

Foto: En välförtjänt paus i inbaxandet av alla euromynt. Från vänster: Åke Björklund, Benny Bergman, Ann Lindqvist-Öst, Lars-Olof Hellman och Anna-Lena Ahlman. Benny Bergmans samling.